
VASTUVÕETUD TEKSTID

P9_TA(2020)0200

ELi ja Uus-Meremaa vahel läbiräägitava lepingu sõlmimine isikuandmete vahetamise kohta võitluseks raske kuritegevuse ja terrorismiga

Euroopa Parlamendi 10. juuli 2020. aasta resolutsioon Euroopa Parlamendi soovitusel koostöö nõukogule ja komisjonile seoses Euroopa Liidu ja Uus-Meremaa vahel läbiräägitava lepingu sõlmimisega, mis käsitleb isikuandmete vahetamist Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol) ja Uus-Meremaa ametiasutuste vahel, kelle pädevusse kuulub võitlemine raske kuritegevuse ja terrorismiga (COM(2019)0551 – 2020/2048(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni soovitusel võtta vastu nõukogu otsus, millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Uus-Meremaa vahelise lepingu üle, mis käsitleb isikuandmete vahetamist Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol) ja Uus-Meremaa ametiasutuste vahel, kelle pädevusse kuulub võitlemine raske kuritegevuse ja terrorismiga (COM(2019)0551),
- võttes arvesse nõukogu 13. mai 2020. aasta otsust, millega antakse luba alustada Uus-Meremaa läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Uus-Meremaa vahelise lepingu üle, mis käsitleb isikuandmete vahetamist Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol) ja Uus-Meremaa ametiasutuste vahel, kelle pädevusse kuulub võitlemine raske kuritegevuse ja terrorismiga,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat (edaspidi „harta“) ja eriti selle artikleid 2, 6, 7, 8 ja 47,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit 6, ning Euroopa Liidu toimimise lepingut (ELi toimimise leping), eriti selle artikleid 16 ja 218,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrust (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK¹,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrust (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega

---

¹ ELT L 135, 24.5.2016, lk 53.

- tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ¹,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrust (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta²,
  - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiivi 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris³,
  - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiivi (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK⁴,
  - võttes arvesse Euroopa Nõukogu 28. jaanuari 1981. aasta isikuandmete automatiseeritud töötlemisel isiku kaitse konventsiooni (ETS nr 108) ja isikuandmete automatiseeritud töötlemisel isiku kaitse konventsiooni 8. novembri 2001. aasta lisaprotokoll, mis käsitleb järelevalveasutusi ja andmete piiriülest liikumist (ETS nr 181),
  - võttes arvesse Euroopa Andmekaitseinspektori arvamust 1/2020 läbirääkimisvolituste kohta isikuandmete vahetamist käsitleva rahvusvahelise lepingu sõlmimiseks Europoli ja Uus-Meremaa õiguskaitseasutuste vahel,
  - võttes arvesse Europoli 2019. aasta aruannet terrorismi olukorra ja suundumuste kohta,
  - võttes arvesse Christchurchi üleskutset, mille võtsid vastu Uus-Meremaa, Prantsusmaa, Euroopa Komisjon, tehnoloogiaettevõtted ja teised, et kõrvaldada internetist terroristlik ja vägivaldne äärmuslik sisu,
  - võttes arvesse kodukorra artikli 114 lõiget 4,
  - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit (A9-0131/2020),
- A. arvestades, et määrusega (EL) 2016/794 lubatakse edastada isikuandmeid kolmanda riigi pädevale asutusele või rahvusvahelisele organisatsioonile, kui edastamine on vajalik Europoli ülesannete täitmiseks, võttes aluseks komisjoni piisava kaitse otsuse vastavalt direktiivile (EL) 2016/680, ELi toimimise lepingu artikli 218 alusel sõlmitud rahvusvahelise lepingu, millega nähakse ette piisavad turvameetmed, mis võtavad arvesse eraisikute eraelu puutumatust, põhiõiguste ja -vabaduste kaitset, või enne 1. maid 2017 sõlmitud koostöölepingud, mis võimaldavad isikuandmeid vahetada, ning erandjuhtudel konkreetse juhtumi piires, määruse (EL) 2016/794 artikli 25 lõikes 5 sätestatud rangetel tingimustel ja eeldusel, et tagatud on piisavad turvameetmed; rõhutab, et lepingus tuleb täielikult austada hartas tunnustatud põhiõigusi ja

---

¹ ELT L 295, 21.11.2018, lk 39.

² ELT L 119, 4.5.2016, lk 1.

³ EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37.

⁴ ELT L 119, 4.5.2016, lk 89.

põhimõtteid;

- B. arvestades, et rahvusvahelised lepingud, mis võimaldavad Europolil ja kolmandatel riikidel teha koostööd ja vahetada isikuandmeid, peaksid järgima hartaga tunnustatud põhiõigusi, eriti artikleid 2, 6, 7, 8 ja 47, ning ELi toimimise lepingu artiklit 16, ja järgima seepärast eesmärgikohasuse põhimõtet ning andmetele juurdepääsu ja andmete parandamise õigusi; arvestades, et neile lepingutele tuleb kohaldada sõltumatu ametiasutuse järelevalvet, mis on hartas eraldi määratletud, ning need peaksid olema vajalikud ja proportsionaalsed Europoli ülesannete täitmiseks;
- C. arvestades, et Europoli programmdokumendis aastateks 2020–2022¹ rõhutatakse, et kuritegevusega seotud ohte käsitleva valdkondadevahelise Euroopa platvormi (EMPACT) tegevusi ei ole võimalik täielikult ja edukalt rakendada, eelkõige operatiivtasandil, ilma tiheda partnerluseta kolmandate riikide ja organisatsioonidega; arvestades, et EL ja Uus-Meremaa mõistavad üleilmseid turvaprobleeme sarnaselt ning nende lähenemisviis selles valdkonnas on samalaadne;
- D. arvestades, et Europol ja Uus-Meremaa politsei on juba sisse seadnud tõhustatud koostöö raamistiku vastavalt töökorraldusele ja vastastikuse mõistmise memorandumile, mis mõlemad kirjutati alla 2019. aastal ja mis võimaldavad Uus-Meremaa politseil kasutada turvalist teabevahetusvõrku (SIENA) ja lähetada oma alaline kontaktametnik Europoli peakorterisse Haagis;
- E. arvestades, et Europol on varem juba sõlminud mitu isikuandmete vahetamist käsitlevat operatiivkokkulepet kolmandate riikidega; arvestades, et 2018. aastal alustas Euroopa Liit sellel teemal läbirääkimisi kaheksa Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riigiga (Türgi, Iisrael, Tuneesia, Maroko, Liibanon, Egiptus, Alžeeria ja Jordaania); ning arvestades, et Euroopa Parlament on võtnud vastu resolutsioonid nende lepingute läbirääkimisvõitluste kohta²;
- F. arvestades, et Europol on määratlenud džihaditerroristidest tuleneva ohu taseme kõrgeks, ning arvestades, et 2018. aastal kujutas terrorism olulist ohtu liikmesriikide julgeolekule; arvestades, et kuigi paremäärmslike terroristide vahistamiste arv püsis suhteliselt madalal tasemel, suurenes see juba kolmandat aastat järjest; arvestades, et liikmesriigid on teatanud Europolile, et õiguskaitseasutused kasutasid 2018. aastal andmevahetusvahendeid 129 terrorirünnaku nurjamiseks, peatamiseks või uurimiseks;
- G. arvestades, et Euroopa Andmekaitseinspektor on teinud Europoli üle järelevalvet alates 1. maist 2017 ning nõustab ka ELi institutsioone andmekaitsega seotud poliitika ja õigusaktide küsimustes, sh õiguskaitsekesektoris sõlmitavate lepingute läbirääkimiste ajal;
- H. arvestades, et 2019. aasta paremäärmslikku terrorirünnakut kahele Christchurchi mošeele silmas pidades võib Europoli ja Uus-Meremaa vahelise lepingu alusel formaliseeritav operatiivkoostöö isikuandmete vahetamise võimaldamise kaudu olla oluline selleks, et ennetada muid raskeid kuritegusid ja terrorirünnakuid, mida võidakse kavandada või panna toime ELis või kogu maailmas, ning nende eest vastutusele võtta;

---

¹ Europoli programmdokument aastateks 2020–2022, mille Europoli haldusnõukogu võttis vastu 25. märtsil 2020, EDOC# 1003783v20E.

² ELT C 118, 8.4.2020, lk 69.

- I. arvestades, et lepingu kohaselt kriminaaluurimiste käigus kogutud ja hiljem Europolis töödeldud isikuandmete edastamisel võib olla märkimisväärne mõju asjaomaste inimeste elule;
1. on seisukohal, et õiguskaitsealane koostöö Uus-Meremaaga aitab Euroopa Liidul paremini kaitsta oma julgeolekuhuvet, eriti terrorismi ennetamise ja sellega võitlemise, organiseeritud kuritegevuse tõkestamise ning küberkuritegudega võitlemise valdkondades; soovib komisjonil kiiresti alustada läbirääkimisi Uus-Meremaaga isikuandmete vahetamise osas Europoli ja Uus-Meremaa ametiasutuste vahel, kelle pädevusse kuulub võitlemine raske kuritegevuse ja terrorismiga, võttes täielikult arvesse nõukogu vastuvõetud läbirääkimissuuniseid; kutsub komisjoni üles järgima käesolevas resolutsioonis nimetatud lisasoovitusi;
2. rõhutab, et lepingus ette nähtud andmekaitse tase peaks nii seaduses kui ka tegelikkuses olema sisuliselt samaväärne ELi õiguses ette nähtud kaitse tasemega; rõhutab lisaks, et lepingut ei tohi sõlmida, kui niisugust kaitsetaset ei ole võimalik tagada; juhib sellega seoses tähelepanu asjaolule, et komisjon tunnistas ametlikult 2012. aastal Uus-Meremaa piisava andmekaitsetasemega riigiks; arvestades, et seda otsust kohaldatakse siiski ainult määruse (EL) 2016/679 kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes ning järelikult ei kohaldata seda õiguskorra tagamise küsimuste suhtes;
3. on seisukohal, et võitluseks raske kuritegevuse ja terrorismiga tuleb esmatähtsaks pidada paremat piiriülest teabevahetust kõigi asjaomaste õiguskaitseorganite vahel nii Euroopa Liidus kui ka rahvusvaheliste partneritega;
4. nõuab, et leping sisaldaks kõiki läbirääkimisjuhistes sätestatud vajalikke kaitsemeetmeid ja kontrole isikuandmete kaitseks; märgib, et tundlike isikuandmete edastamine peaks olema lubatud ainult erandjuhtudel, kui selline edastamine on rangelt vajalik ja proportsionaalne lepinguga hõlmatud kuritegude ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks; rõhutab, et põhiõiguste tagamiseks tuleb kindlaks määrata selged kaitsemeetmed andmesubjekti, temaga seotud inimeste ja kuriteoga seotud inimeste, nt tunnistajad ja ohvrid, kaitseks;
5. on seisukohal, et kooskõlas eesmärgikohasuse põhimõttega tuleks tulevases lepingus vastavalt ELis määratletud kuritegude mõistetele, kui need on olemas, selge sõnaga ette näha kuritegude loetelu, mille puhul võib isikuandmeid vahetada; leiab, et loetelu peaks sisaldama selliste kuritegudega hõlmatud tegevusi ning isikuandmete edastamise tõenäolisi mõjusid;
6. rõhutab, et edastatud isikuandmed peaksid olema seotud konkreetsete kriminaalasjadega; juhib tähelepanu sellele, et leping peab hõlmama konkreetse kriminaalasja mõiste selget määratlust, kuna see mõiste on vajalik andmete edastamise vajalikkuse ja proportsionaalsuse hindamiseks;
7. nõuab, et lepingus oleks selge ja täpne säte, millega kehtestatakse Uus-Meremaale edastatud isikuandmete säilitamise tähtaeg ja nõutakse andmete kustutamist nimetatud tähtaja lõppedes; nõuab, et lepingus sätestataks menetlustoimingud täitmise tagamiseks; nõuab seoses sellega, et lepingus konkreetsetelt sätestataks säilitamise tähtaegade ja isikuandmete edasise säilitamise vajaduse perioodilised läbivaatamised ning nähtaks ette muud asjakohased meetmed, millega tagatakse ajaliste piirmäärade järgimine; nõuab, et erandjuhtudel, kui andmete pikaajalisem säilitamine, mis ületab andmete

säilitamise tähtaja, on nõuetekohaselt põhjendatud, edastataks need põhjendused ja kaasnevad dokumendid Europolile ja Euroopa Andmekaitseinspektorile;

8. nõuab tungivalt, et nõukogu ja komisjon koostöös Uus-Meremaa valitsusega määraksid vastavalt Euroopa Liidu Kohtu praktikale ja harta artikli 8 lõike 3 tähenduses kindlaks, milline sõltumatu järelevalveasutus, millele on antud kehtivad uurimis- ja sekkumisvolitused, vastutab rahvusvahelise lepingu rakendamise järelevalve eest; palub kõnealuse asutuse asjus kokku leppida ja see kindlaks määrata enne rahvusvahelise lepingu jõustumist; nõuab, et selle asutuse nimi oleks lepingus eraldi välja toodud;
9. on seisukohal, et rahvusvaheline leping peaks hõlmama sätet, mis lubab ELil lepingu peatada või kehtetuks tunnistada, kui seda peaks rikutama; peab oluliseks, et ka sõltumatul järelevalveasutusel oleks lepingu rikkumise korral õigus teha otsus lepingu peatamiseks või lõpetamiseks; on seisukohal, et lepingu kohaselt peaks ametiasutustel olema lubatud jätkata selliste lepingu kohaldamisalasse kuuluvate isikuandmete töötlemist, mis on edastatud enne lepingu peatamist või lõpetamist; on seisukohal, et tuleks kehtestada lepingu järelevalve ja korrapärase hindamise mehhanism, et hinnata lepingu täitmist kummagi partneri poolt ning lepingu toimimist seoses Europoli operatiivvajadustega ja vastavalt ELi andmekaitseõigusele;
10. on seisukohal, et Uus-Meremaa pädevad ametiasutused peaksid tohtima edastada Europolilt saadud teavet muudele Uus-Meremaa ametiasutustele, sealhulgas kasutamiseks kohtumenetluses, üksnes Europolilt saadud andmete edastamise algsel eesmärgil ning teabe selline edastamine tuleks muuta sõltuvaks Europoli eelnevast loast; rõhutab, et Uus-Meremaa pädevatel asutustel ei tohiks olla lubatud anda Europolilt saadud teavet edasi kolmandatele riikidele;
11. palub nõukogul ja komisjonil konsulteerida Euroopa Andmekaitseinspektoriga lepingu eelnõu sätete teemal enne lepingu lõplikku vormistamist kui ka läbirääkimiste käigus;
12. on seisukohal, et rahvusvaheline leping Uus-Meremaaga peaks nägema ette andmesubjektide õiguse saada teavet, lasta andmeid parandada või need kustutada, nagu on sätestatud muudes liidu andmekaitseõigusaktides; nõuab selles osas, et leping hõlmaks selgeid ja põhjalikke eeskirju teabe kohta, mida andmesubjektidele tuleb anda;
13. rõhutab, et Euroopa Parlamendi nõusolek lepingu sõlmimiseks sõltub tema rahuldavast kaasatusest menetluse kõikides etappides; eeldab, et parlamenti hoitakse läbirääkimiste edenemisega täielikult ja ennetavalt kursis kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 218, ning loodab saada kõik dokumendid nõukoguga samal ajal, et tal oleks võimalik täita oma järelevalverolli;
14. rõhutab, et parlament annab oma nõusoleku lepingu sõlmimiseks vaid juhul, kui selline leping ei kujuta endast ohtu eraelu puutumatusele ja andmekaitsealastele õigustele või muudele hartaga kaitstud põhiõigustele ja -vabadustele; viitab sellega seoses, et Euroopa Parlament võib ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 11 kohaselt küsida arvamust Euroopa Kohtult selle kohta, kas kavandatav leping on kooskõlas aluslepingutega;
15. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ja Uus-Meremaa valitsusele.

